

Standpunt Implementatielasten flexibilisering

Goedgekeurd op de algemene vergadering van 6 november 2013.

VVS wil:

- dat een parallel aanbod van werktrajecten blijft bestaan en aangemoedigd wordt
- geen beperkte toegang tot inschrijving via creditcontracten
- het behoud van de examencontracten
- de vervanging van het leerkrediet door een systeem van studievoortgangsbewaking
- meer studenteninspraak op facultair en opleidingsniveau in volgtijdelijkheid
- de raadpleegbaarheid van studieresultaten over de instellingen heen indien het gaat om het verderzetten van een onafgewerkte opleiding
- geen algemene invoering van het full credit systeem, de instelling moeten hier zelf over kunnen beslissen

1. CONTRACTSOORTEN

1.1 WERKTRAJECTEN

VVS beseft dat het organiseren van een parallel aanbod als werktraject veel extra organisatie met zich meebrengt, maar vindt niet dat hierop mag bespaard worden. De geïndividualiseerde trajecten kunnen allesbehalve in dezelfde faciliteiten voorzien als de werktrajecten. Ten eerste worden de hoorcolleges of praktijkmomenten van de werktrajecten buiten de kantooruren georganiseerd, waardoor de werkstudenten de kans krijgen aan de lessen deel te nemen. In een geïndividualiseerd traject bestaat niet altijd de mogelijkheid lessen buiten de kantooruren te volgen. Ten tweede bestaan de werktrajecten meer uit afstandsleren dan de reguliere lessen. Ten slotte kan dit enorme studieduurverlenging als gevolg hebben; als een werkstudent een bepaald vak niet kan volgen omdat het overlapt met de werkuren, moet ook het vak dat hierop volgt uitgesteld worden. In een werktraject worden vakken zo efficiënt mogelijk ingepland ten einde de studieduur zo kort mogelijk te houden.

Het voorstel om werktrajecten af te schaffen gaat helemaal in tegen de focus op levenslang leren. Het onderwijs wordt hier net minder toegankelijk door gemaakt. Geïndividualiseerde trajecten zijn bovendien, naast de reeds genoemde argumenten, geen oplossing op maat van de werkstudenten. De verantwoordelijkheid voor het samenstellen van het programma wordt hier veel meer bij de student gelegd dan in een werktraject. Een werkstudent draagt echter al genoeg verantwoordelijkheden, waardoor een extra verantwoordelijkheid ontmoedigend kan werken. Dergelijke ingreep past dus voor VVS helemaal niet in een visie van levenslang leren en toegankelijk onderwijs.

1.2 EXAMEN- EN CREDITCONTRACTEN

VVS acht het voldoende om via het instrument van de volgtijdelijkheid de toelating tot inschrijving met een creditcontract te bewaken. In het kader van een verbreding of betere kansen op de arbeidsmarkt kunnen bepaalde stages, vakken, ... zeer nuttig zijn voor de student. Als de begincompetenties van een vak reeds verworven zijn door een student ziet VVS geen andere reden om de student het opleidingsonderdeel niet via een creditcontract te laten volgen.

Wat betreft het schrappen van de examencontracten, pleit VVS voor het behoud zolang voor alle opleidingsdomeinen in Vlaanderen onvoldoende varianten van afstandsleren en contactonderwijs ontwikkeld zijn die specifiek gericht zijn op bepaalde doelgroepen zoals werkstudenten. Een tweede belangrijke voorwaarde is dat er garantie moet zijn dat er voor alle opleidingsdomeinen varianten bestaan die via een andere weg het levenslang leren en het tweedekansonderwijs stimuleren. Het feit dat de kinderbijslagwetgeving geen onderscheid maakt tussen studenten met een creditcontract en een examencontract mag geen reden zijn om een examencontract af te schaffen. Daarnaast erkent VVS dat een lesgever niet kan controleren welke student in zijn les welk contract heeft, maar ook dit is een drogreden. Want zelfs zonder een officiële inschrijving aan de instelling kunnen mensen lessen meevolgen. Tenslotte kan een nieuwe manier van lesgeven geen motivatie zijn om het systeem van de examencontracten af te schaffen. Een student die een examencontract afsluit weet vooraf dat deze geen activerende onderwijsvorm of specifieke begeleiding zal krijgen.

2. LEERKREDIET EN STUDIEVOORTGANGSBEWAKING

VVS pleit nog steeds voor studievoortgangsbewaking in plaats van het rigide systeem van het leerkrediet. De discussie blijft gaan over het optimaliseren van dit systeem, in plaats van over de kern van het leerkrediet. Dat laatste is niet doeltreffend, in tegenstelling tot studievoortgangsbewaking dat een groot potentieel heeft om studenten te responsabiliseren. VVS pleit dan ook voor 'ondersteunende responsabilisering'. Dat wil zeggen dat een student verantwoordelijk is voor zijn of haar studieloopbaan, maar dat hij of zij daarin adequaat begeleid wordt.¹

Wat betreft de decretale aanpassing van het begrip **volgtijdelijkheid**, pleit VVS voor **meer studenteninspraak op opleidings- en facultair niveau**. Tenslotte zijn de studenten die het dichtst bij de opleiding betrokken zijn degenen die de grootste voeling hebben met de praktijk. Dit is nodig want nu is het vaak onlogisch voor welke vakken je geslaagd moet zijn om andere vakken te kunnen volgen. Studenten hebben hier meer inzicht in en moeten dus een belangrijke rol spelen in het bepalen van de volgtijdelijkheid. Over de verstrenging van de volgtijdelijkheid kan VVS zich pas uitspreken als dat concreet uitgewerkt wordt. De doorsneestudent die amper steken laat vallen mag zeker niet getroffen worden door deze maatregel. Ook studenten die de overstap maken van hogeschool naar universiteit moeten buiten schot gezet worden.

Een idee waar VVS zich wel in kan vinden, is het raadpleegbaar maken van de studieresultaten van een onafgewerkte opleiding van een student indien hij die aan een andere instelling wil verderzetten. Het gaat hierbij echter enkel om onafgewerkte opleidingen; van diploma's die de student al behaald heeft, zijn de punten voor een andere instelling niet van belang en mogen ze bijgevolg ook niet beschikbaar gemaakt worden. Uit intern onderzoek blijkt ook dat dit voor een betere begeleiding van de studenten kan zorgen.

¹ Visie leerkrediet VVS, 15 maart 2012

3. STRUCTUUR VAN HET OPLEIDINGSAANBOD EN TOELATING

De overheid onderzoekt de mogelijke decretale invoering van **een full credit systeem. VVS is hier geen voorstander van.** Een full credit systeem zal als effect meer studieduurverlening voor meer studenten hebben. Docenten met kennis van zake beslissen over het al dan niet tolereren van een tekort, waardoor niet het gevaar bestaat dat het diploma aan waarde zou verliezen doordat niet alle credits behaald zijn. Zo krijgen studenten die slechts sporadisch een steek laten vallen, toch de kans om hun studie binnen de normaal voorziene tijd af te werken.

Bovendien kan het niet de bedoeling zijn om de regelgeving uniform te verstrengen. Sommige instellingen hanteren al een full credit systeem, andere zien meer heil in het tolereren van tekorten. **De instellingen moeten op dit vlak in hun eigenheid gerespecteerd worden en de keuze gelaten worden om dit systeem al dan niet toe te passen.**